

LKAĆ (22) *vb impf*

praes 1 sg łkãm (4). \diamond *2 sg* łkãsz (1). \diamond *3 pl* łkają (2). \diamond *fut 3 sg m* będzie łkać (1). \diamond *2 pl m pers* łkać będziecie (1). \diamond *3 pl m pers* będą łkać (3). \diamond *imp 2 sg* łkaj (3). \diamond *2 pl* łkajcie (1). \diamond *part praes act* łkając (6).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

Głośno płakać, szlochać, zawodzić; niekiedy też w znaczeniu ogólniejszym: rozpaczać, smucić się; eiulare, lamentari Mącz; singulare, singultire Cn; flere, gemiscere, ingemiscere, lugere, plangere, ululare Vulg (22) : W rozmnożeniu łprawiedliwych/ rozrãduie łie lud połpolity: ále gdy ná złe przydyã rãdy á przełóženłtwã/ będzie łkać lud [gemet populus]. Leop Prov 29/2; Słýłłeli iż ia łkam/ á nie iefth then kthoby mię ćiełłýł [Audierunt, quia ingemisco ego, et non est qui consoletur me] Leop Thren 1/21, Sap 5/19, Is 19/8, Ez 21/7; Eiulo, Lkam Lámentuyę/ Wyyę/ Nãrzekã/ mulierum est. Mącz 101a.

łkać kogo [= za kim] (1): iuz łkay á płacz wielkiego Alexandra. BielŻyw 164.

łkać czego [= o co] (1): ferce [Żydow] ich vłtãwicznie pãłãło od wielkie⁸⁰ żalu/ płãczãc á łkãiac tãk nieodpowiedne⁸⁰ á nagłego zã wyrokiem Krolewłłkim zãtrãcenia. [!] Leop 3.Mach 4/2.

łkać nad kim (1): A będą płãkãc/ y będą nád nim łkãc [flebunt et plangent se super illam] Krolowie żiemłcy Leop Apoc 18/9.

łkać przed kim (1): A thy łynu człowieczy wzdychay á łkay w łthãrciu biodr/ á zgorzkołciã łkay [ingemisce] przed nimi. Leop Ez 21/6.

W przeciwstawieniu: »łkać ... weselić się« (1): [wy uczniowie moi] płãkãc y łkać będziecie/ á łwiãt łię będzie wefelił CzechEp 13.

Szeregi: »łkać i kwilić« (1): Błogosłãwieni ći łã którzy tã to chwilã/ bezprãwie tu niolã, á łkãia y kwilã ArtKanc K2v.

»łkać, (i) narzekać« = plangere et ululare Vulg [szyk 2:1] (3): dziewitza błogosłãwionã [...] do Ieruzalem połłla zwielkim placzem/ łkãiatz ij narzekaãt na onę drogze mowila. OpecŻyw 110v; Leop Ier 4/8; Mącz 183b.

»płakać, (a, i) łkać« = flere et plangere Vulg [szyk 4:3] (7): K tobie wzdychãmy łkãiatz a placãt w temto łzawym pãdole. OpecŻyw 190v; BielŻyw 164; Leop 3.Mach 4/2, Apoc 18/9; Gdyż też ći łczęłłwłzy łã co płãczã/ y łkãia/ prãgnãc łprawiedliwłci CzechRozm 247v; CzechEp 13; Stãd żal nieznołny/ iż wzdychã do ćiebie/ Łkam/ płãczę/ wołã/ wżdy wżgãrdzoⁿ w potrzebie. GrabowSet H2v.

»wzdychãc a (i) łkać« = ingemiscere Vulg (3): A potzãlowãwłłfy grob wzdychãiatz ij łkãiatz/ oberzãwłłfy łie ku Magdalenie ij ku ijnłłym niewiãłtãm rzekla. OpecŻyw 157v, 46; Leop Ez 21/6.

W przem (1) : Grzech zgrzełłýł Ieruzãlem/ przetoż też łtãło łie nielãłecnym: włłýłłcy którzy ie wielbili/ wżgãrdzili im/ iż wyżrzelili zelżywołc iego: ále ono łkãiac [gemens]/ obroćilo łie włłecz. Leop Thren 1/8.

Synonimy: kwilić, lamentowãc, płakać.

Formãcja wspłłrdzenna: wylkać.

Cf LKAJãCY, LKANIE